

تولید معاونت فرهنگی و اجتماعی مرکز رسیدگی به امور مساجد

مسجد شریفترین نقطه کره زمین

مسجد در زبان عربی بر وزن «مَفْعِل» اسم مکان و هم ریشه با کلمه «سجده» به معنای محل سجده است. در مسجد افعال عبادی مختلفی مانند رکوع و قنوت و ... انجام می‌شود، اما چرا مسجد را محل سجده نامیده‌اند؟ زیرا کاملترین و متعالی‌ترین فعلی که در مسجد انجام می‌شود، سجده است؛ مانند این است که کنیه و لقب یک فرد را از روی فرزند بزرگتر او بگیرند. سجده، نزدیکترین حالت بنده به ربّ خویش است؛ «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ إِذَا دَعَا رَبَّهُ وَهُوَ سَاجِدٌ»^۱ پس محلی که برای تقرب به خداوند اسم گذاری شده، به اسم بالاترین عبادت، یعنی سجده، اسم گذاری شده است.

اشیاء مادی وقتی به زمین می‌افتند از آسمان دور می‌شوند، اما انسان در برابر پروردگار خویش هرچه بیشتر بر زمین بیافتد به آسمان معنا و به عالم قدس و خداوند خود، نزدیکتر می‌شود. انسان اگرچه کاملترین مخلوق خداوند است، اما در عین حال، نیازمندترین مخلوق به خداوند است؛ مثال آن در زندگی اطراف ما نیز وجود دارد که هرچه یک شیء، گرانبهاتر و عزیزتر باشد، نیاز بیشتری به نگهداری دارد؛ انسان نیز دقیقاً چنین است. البته فیلسوفان تمدن غرب چند قرن است که در دنیا جا انداخته‌اند که بشر مدرن، دیگر عاقل شده است و از کودکی در آمده و نیاز به سرپرستی خداوند ندارد؛ اما ملاحظه می‌کنیم که هرچه بشر به ظاهر، پیشرفت بیشتری می‌کند بیچارگی‌های او اعم از فقر و تبعیض و خرابی محیط زیست و جنگ و ... بیشتر می‌شود. این نشان می‌دهد که هرچه جلوتر می‌رود، نیاز بشر به سرپرستی ربّ خود بیشتر می‌شود.

پس انسان، علاوه بر این که کاملترین موجود نظام هستی است، بیچاره‌ترین موجود نیز هست و بیشترین نیاز را به ربّ خویش دارد؛ پس وقتی بیشترین نیاز را دارد، باید بیشترین خواهش و خاکساری را نیز انجام دهد؛ بیش از دیگران. از هر انسانی بپرسیم بیشترین خاکساری و اظهار تواضع در کدام فعل نهفته است می‌گوید: سجده و به پا افتادن. سجده، یعنی این که بالاترین عضو بدن در پایین‌ترین محل ممکن قرار بگیرد. وقتی چنین اتفاقی می‌افتد عبد به نزدیکترین حالت خود به ربّ و مولای خویش می‌رسد و نور خداوند در او می‌تابد؛ «الْعُبُودِيَّةُ جَوْهَرَةٌ كُنْهَهَا الرَّبُّوبِيَّةُ» عبودیت، حقیقتی است که عمق آن، ربوبیت است.

پس شریفترین نقاط کره زمین، یعنی مساجد، به نام شریفترین فعل و عبادت در نظام هستی، یعنی سجده، نامگذاری شده است؛ پس کارکرد مسجد باید تقرب به خداوند باشد، در غیر این صورت، از کارکرد خود فاصله گرفته است.

پایان پیام/